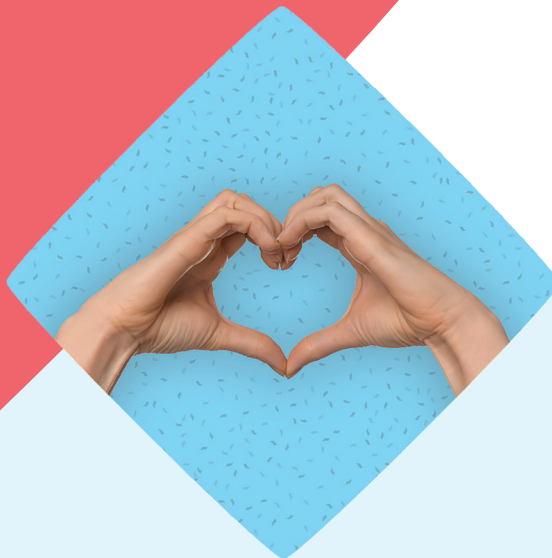

ONDERZOEKEN ONTWERPEN ONDERNEMEN

Uit liefde voor het vak

ONDERNEMEND LEREN

Ondernemen, communiceren, samenwerken en creativiteit toepassen. Als docent wil je dit soort 21e-eeuwse vaardigheden op een leuke, toegankelijke manier bijbrengen aan je studenten. Dat kan met lessen Ondernemend leren. Deze lesbrief vertelt je hoe!

WAT IS 'ONDERNEMEND LEREN'?

Door 'ondernemend te leren' ontwikkelen je studenten ondernemend gedrag en/of een ondernemende houding. Het gaat daarbij om competenties als doorzettingsvermogen, zelfvertrouwen, empathie en lef. Ondernemend leren is weliswaar gericht op de vraag hoe je ondernemer wordt, maar het draait ook om persoonlijke ontwikkeling en om vaardigheden die buiten het bedrijfsleven evengoed nuttig zijn.

WAAROM IS ONDERNEMEND LEREN BELANGRIJK?

Studenten van alle opleidingen hebben er profijt van. Ondernemend leren zorgt er onder andere voor dat zij meer eigen initiatief tonen en eigen verantwoordelijkheid nemen. Ook zijn ze beter in staat feedback te geven en te verwerken. Ze vergroten bovendien hun vermogen om in groepsverband naar een concreet, praktijkgericht eindproduct toe te werken. Hiervoor oefenen ze tijdens ondernemend leren 21e-eeuwse skills als communiceren, samenwerken en creativiteit.

LEERDOEL

De student ontwikkelt ondernemend gedrag en een ondernemende houding. Specifieker ontdekt hij wat voor soort ondernemer hij is en hoe het is om in teamverband een onderneming op te zetten.

21^E-EEUWSE VAARDIGHEDEN

Ondernemen. Communiceren. Samenwerken. Creativiteit.

AANTAL STUDENTEN

Studenten werken in groepjes van twee à vier personen.

TIJDSDUUR

De tijdsduur hangt af van de complexiteit van de opdracht. Deze kan dus enkele uren duren, maar ook enkele dagen.

WAT IS ER NODIG?

Voor jou: deze lesbrief. Voor je studenten: een device (zoals een computer of telefoon) om de online ondernemerstest te kunnen doen.

ONDERZOEKEN ONTWERPEN ONDERNEMEN

Uit liefde voor het vak

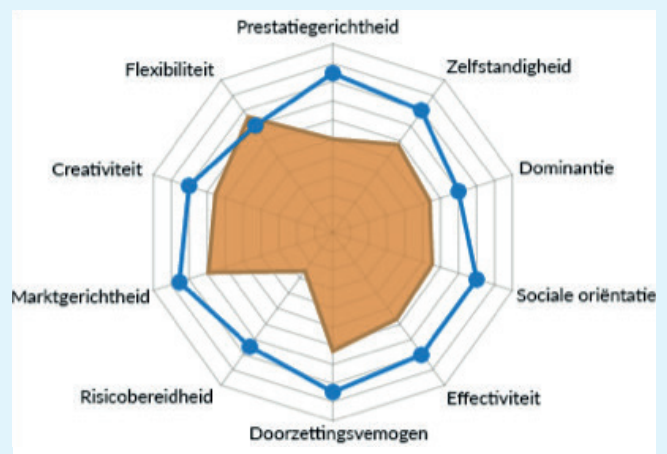
AAN DE SLAG!

Introductie

In deze les gaan je studenten een ondernemingsteam vormen, een ondernemingsplan maken en oefenen met het runnen van een bedrijf. Dat zullen de meeste studenten nog niet zo vaak hebben gedaan. Misschien is dit wel de eerste keer. Daarom is het belangrijk dat jij als docent een korte inleiding geeft. Wat is ondernemen, wat zijn voorbeelden van ondernemingen en wat is 'ondernemend leren'? Wat gaan de studenten doen in jouw les? Welke fases zullen ze doorlopen? En hoe lang mogen zij daarover doen? Dit alles kun je uitleggen aan de hand van deze lesbrief.

Vorbereiding

Na je introductie laat je elke student een gratis, wetenschappelijk onderbouwde test doen op www.ondernemerstest.nl. Via deze online test ontdekken zij hoe ze scoren op onderstaande ondernemerskwaliteiten. Daar krijgen ze dan bijvoorbeeld zo'n overzicht van te zien zoals hiernaast:

Ondernemen

Het ondernemerschap bestaat uit verschillende fases. Daarom bestaat je les ondernemend leren ook uit verschillende fases. Elk van de vier leerfases hieronder vraagt om specifieke ondernemerskwaliteiten van de student.

FASE 1: HET TEAM

- Zorg dat studenten teams van twee à vier personen maken. Let op dat de teams divers genoeg zijn, dus dat er studenten in zitten met verschillende soorten ondernemerskwaliteiten. Leg uit dat een team dat rijk is aan competenties en vaardigheden vaak beter presteert. Om de juiste 'teamdiversiteit' te krijgen, kun je de uitslagen van de ondernemerstest gebruiken.
- Vraag de studenten hun team in deze les als bedrijf te beschouwen. Laat ze onderling bedenken welke functies nodig zijn in dit bedrijf. En laat hen die functies verdelen. Wie is bijvoorbeeld Algemeen directeur, Directeur Ontwerpen, Directeur Produceren, Directeur Financiën, Directeur Marketing/PR of Directeur verkoop? Studenten mogen ook meerdere functies bekleden.

FASE 2: HET PLAN

- Laat elk team een brainstorm houden om een 'bedrijfsidee' te bedenken. Weten ze niet wat dit is? Leg dat dan uit met behulp van onderstaand kader.
- Hebben ze een goed bedrijfsidee? Vraag ze dan om een ondernemingsplan te schrijven. Laat ze hierbij zoveel mogelijk bedrijfsmiddelen bedenken.
- Wil je als docent dat de onderneming raakvlakken heeft met het beroep waarvoor de studenten opgeleid worden? Geef dit dan van tevoren duidelijk aan.

WAT IS EEN GOED BEDRIJFSIDEE?

Niet alle studenten weten wat een bedrijfsidee is of hoe ze daartoe moeten komen. Jij kan ze vertellen dat het draait om wat de onderneming aanbiedt. Welke dienst en/of welk product wil de onderneming in de markt zetten? Bij een goed bedrijfsidee gaat het om een dienst en/of product dat mensen willen aanschaffen, bijvoorbeeld omdat het leuk is, een probleem oplost of het leven makkelijker maakt voor ze. Sommige ondernemers putten hiervoor inspiratie uit hun eigen leven: zij besloten anderen iets aan te bieden waar zij zelf ook behoefte aan hadden.

Voorbeelden van bedrijfsideeën

- Facebook: 'Een site met de namen en gezichten van studenten op een campus.'
- Spanx: 'Een kledingstuk dat past bij crèmekleurige broeken.'
- Mixobox: 'Een abonnement op verse koffiebonen.'
- Barbell Apparel: 'Een spijkerbroek voor atletisch gebouwde mensen.'

WAT IS EEN ONDERNEMINGSPLAN?

Als iedereen in het team het eens is over een bedrijfsidee, is dit een geschikt idee om uit te werken tot een 'ondernemingsplan' (ook wel 'business-' of 'bedrijfsplan' genoemd). De volgende vragen staan in zo'n plan centraal:

- Wat gaan we doen als onderneming? Wat is ons bedrijfsidee?
- Welke rechtsvorm kiezen we?
- Is er een markt voor ons product of voor onze dienst?
- Hoe weten we dit, hoe groot is die markt en hoe komen we aan klanten?
- Hoe is het gesteld met de concurrentie?
- Hoeveel geld heb ik in totaal nodig om het bedrijf te kunnen oprichten?

Inspiratie nodig?

Studenten kunnen via www.ikgastarten.nl of www.kvk.nl ideeën opdoen voor hun ondernemingsplan.

FASE 3: DE BEDRIJFSVOERING

- Laat elk team nagaan wat ze moeten doen om het eigen ondernemingsplan uit te voeren. Op die actielijst kan bijvoorbeeld staan:
  - Aandelen verkopen om aan startkapitaal te komen.
  - Product inkopen.
  - Product maken.
  - Marketing opzetten.
  - Zoveel mogelijk producten verkopen.
  - Administratie bijhouden.
- De mogelijkheden van je studenten om de actiepunten daadwerkelijk uit te voeren zijn wellicht beperkt. Zo heeft de school misschien te weinig middelen. En soms kun je samen met je studenten bedrijven uit de buurt benaderen voor hulp. Maar dat is niet altijd een optie. Vaak moeten studenten dus 'doen alsof', waarbij ze bijvoorbeeld met nepgeld werken – zelfgemaakt of uit een Monopoly-spel. Dat geeft niets: dit is een oefening.
- Laat studenten aan het eind van fase 3, voordat zij hun team opdoeken en dus hun bedrijf 'afsluiten', een jaarverslag schrijven. Er staan volop voorbeelden van jaarverslagen online. Daarin kunnen ze zien wat er in hun jaarverslag moet staan.

FASE 4: DE REFLECTIE

- Laat elk team nadenken over de kwaliteiten en verbeterpunten van het bedrijf. Welke actiepunten zouden in de toekomst prioriteit hebben?
- Laat elke student individueel reflecteren op zijn eigen kwaliteiten en verbeterpunten. Vindt hij ondernemen bij zichzelf passen?

ONDERZOEKEN, ONTWERPEN, ONDERNEMEN

Ondernemend leren (hoe breng je een product of dienst – een 'oplossing' – op de markt?) wordt vaak in één adem genoemd met onderzoekend leren (hoe pluis je een probleem uit?) en ontwerpend leren (hoe ontwikkel je een oplossing voor dat probleem?). Bekijk ook onze lesbrieven over [onderzoekend leren](#) en [ontwerpend leren](#)!